

Brams: «La nostra aportació ha estat connectar la cançó amb l'escena actual»

Parlem amb la banda berguedana sobre el seu retorn als escenaris amb l'espectacle 'Baula rere baula' al Barnasants 2022

Brams | Juan Miguel Morales

El veterà grup **Brams** torna a la carretera per celebrar els 30 anys amb el nou espectacle *Baula rere baula*, que va inaugurar el festival BarnaSants el dissabte 22 de gener a l'Hospitalet de Llobregat. La banda berguedana celebrarà una quantitat limitada de concerts arreu dels Països Catalans amb un recital de rock de proximitat. La idea és posar en relleu el paper del projecte liderat per Francesc Ribera **Titot** com a connexió entre la generació dels cantautors i l'escena del mestissatge. **Brams** no va poder commemorar les tres dècades de trajectòria a causa de l'emergència sanitària i la gira vol ser un regal d'aniversari que compartirà amb músics d'arreu del país. La nova direcció del certamen vol evidenciar que, més enllà de la imatge del cantautor clàssic amb cadira i guitarra, el concepte de cançó d'autor no està renyit amb cap proposta estilística ni estètica sinó que va lligat a una actitud determinada, tant artística com vital. Parlem amb **Titot** sobre aquesta gira.

Fa la sensació que Brams torna als escenaris sense haver marxat mai.

El 2020 vam fer 30 anys i havíem preparat una gira. Ja teníem una vintena de concerts emparaulats, però els vam haver de suspendre tots menys un, a Navàs, que va anar molt bé. L'última gira va ser el 2018. El 2019 vam parar, el 2020 vam fer un sol concert i el 2021, cap.

Oficialment, sou un grup en actiu?

Brams està a la nevera, però per obligació. Va deixar de ser la nostra feina principal i ja no hi podíem dedicar tantes hores com fins aquell moment. Realment, si volíem viure del grup, havíem de fer molts concerts. Un disc no només no ens genera cap guany sinó que cal pagar-lo. Tal com està la cosa, si s'analitza des d'una perspectiva empresarial ni tan sols ens plantejaríem de fer una gira. La fem perquè ens agrada molt. La música va ser la meva feina principal però havia de fer simultàniament **Brams**, **Mesclat**, **Titot & David Rosell**, **Josep Maria Cantimplora** i **Dijous Paella**. Fent tot això cobrava el mateix que un funcionari de rang baix. I, a més, havíem de pagar uns discos que després no ens generaven ingressos. I cobrar d'autors, ben poc. Del que surt dels concerts, bona part és per pagar la infraestructura, que s'emporta més diners que el grup. Amb cent concerts l'any es pot finançar però amb menys és complicat.

I la pandèmia ho ha acabat de complicar.

La nostra situació ha fet que quan hi ha hagut competència per ocupar els pocs escenaris oberts durant la pandèmia, no ens hem ni plantejat intentar-ho. Si un grup s'acaba de pagar un disc, ha de ser el seu any. Volíem celebrar els 30 anys amb una gira d'aniversari per al nostre gaudi personal. Però quan es van començar a cancel·lar concerts ja no vam intentar res més.

Brams amb els Catarres al Barnasants 2022 Foto: Juan Miguel Morales

En què es diferencien els Brams del 1992 i els del 2022?

En el pla musical hem optat per un camí concret. Al principi fotíem perdigonades perquè no teníem clar el nostre estil. Teníem una actitud i unes lletres. I a poc a poc vam anar consolidant músics com **David Rosell**, que ens va ajudar a marcar el camí, i vam incorporar una secció de vents. Les cançons eren com articles d'opinió. M'hauria estat molt complicat fer lletres si en aquell moment hagués existit Twitter. **Brams** era un mitjà de comunicació que requeria fer cançons. Ara ha canviat molt, però en aquell moment el que nosaltres dèiem era una opinió proscriu, que no existia enlloc.

Es negava l'existència dels que tenien pensaments com el nostre.

En canvi ara, en determinades qüestions us heu tornat *mainstream*!

Mainstream és la convenció, el que pots sentir als mitjans de comunicació sense cap problema. Nosaltres, excepte en comptades ocasions d'un cop l'any o cada dos anys, no hem sortit mai a TV3. Primer perquè érem independentistes i per tant *outsiders* i després, quan l'independentisme ja era majoritari, tampoc, per no semblar poc plural. Això afectaria la vanitat de qualsevol artista, que el que vol és que la seva obra es projecti tant com sigui possible. Però **Brams** sempre hem lluitat contra la nostra vanitat; ho vam aprendre de **Cesk Freixas**. No ens calen adulacions; el fet que el combustible de la inspiració no sigui la satisfacció de la vanitat va molt bé. Fa que tot sigui més fàcil.

Vau aconseguir ser un grup popular tot i sortir poc als mitjans?

Vam aconseguir que ens conegués qui ens volia conèixer. No vam participar a grans festivals però sí a moltes festes majors. Aquest va ser el nostre terreny.

EL TITOT HOSTALER

T'has dedicat al grup, has fet política a l'Ajuntament de Berga, i ara regentes un hostel a la Costa Brava. És un camí traçat?

He arribat a l'hostaleria perquè buscava certa tranquil·litat i fer coses que no depenguessin de l'aprovació pública; una feina que tingués una recompensa que no passés per l'èxit, o que, en tot cas, es mesurés d'una altra manera. Per exemple, arribar a final de mes i no haver de tancar. Per mi aquesta feina és igual de motivadora que la que feia a l'Ajuntament de Berga o amb **Brams**. Es tracta de marcar-se un repte i establir la mesura de l'èxit i el fracàs. Ara em fa trempar molt la comptabilitat, cosa que abans era impensable.

Té data de caducitat i després vols fer una altra feina diferent?

No m'ho he plantejat. Suposo que deu tenir una caducitat. Tampoc no depèn només de mi. Segons com vagi. Vaig triar una professió en un moment molt complicat. Vaig muntar el negoci i va venir el covid-19. Abans no em plantejava res a més d'un any vista i ara m'ho plantejo a quatre o cinc.

En tots els teus projectes sempre hi ha hagut la constant de divulgar unes idees. Des de l'Hostal Portbou també fas activitats para?leles?

Sí, hem fet activitats al voltant de Walter Benjamin, i ara hi ha una *scape town* de 24 hores que es diu Portbou 1940 i que està ambientada a l'inici de la Segona Guerra Mundial. És una altra estratègia per sobreviure. Vivint a Portbou he assumit nous conceptes com el de frontera, però en cap cas em plantejo transgredir el que sempre he pensat. Tot funciona segons els meus codis.

Brams Foto: Juan Miguel Morales

Tens mono d'escenari?

n tinc una mica perquè a l'escenari es gaudeix molt. Abans tenia necessitat de fer gires molt completes per tot el territori. Però ara ja no és una necessitat vital.

Veurem Brams a Portbou?

De moment no. Ni tan sols m'ho he plantejat, ni he cantat mai a l'hostal. No m'agrada fer tots els papers de l'auca perquè si fas de tot sembla que no sàpigues establir complicitats i per tant, s'entendria que no és un senyal de força sinó de feblesa.

Segueixes escrivint cançons?

No, ara tot passa molt ràpid i això va en contra de fer cançons. Quan algú fa una piulada a les vuit del vespre, l'endemà a les set del matí ja ha hagut de dimitir i a les nou ja entrevisten per la ràdio el seu successor. El que abans passava en mig any ara passa en poques hores. El caràcter frenètic de l'actualitat fa que una cançó pugui arribar a caducar abans de ser publicada. És molt difícil fer lletres que tinguin una certa transcendència. O parlar de sentiments, que això és etern.

La història és circular i cançons de fa deu anys són plenament vigents.

Sí, avui hem assajat amb el grup i ho pensava. Bé, també cal dir que és perquè es va buscar una manera de dir les coses per tal que perduessin una mica.

Els darrers discos de Brams reflectien un ambient de molta i?lusió. Ara hi ha desencant. El públic respondrà igual?

No tenim repertori per a moments de desencant. Només sabem cantar a la i?lusió. No tenim cançons tristes. Podem arremetre contra els altres, però no fem mai de *haters* amb els nostres, ni busquem traïdors ni botiflers. Fer-ho és entrar en l'àmbit de la derrota i no volem ser-ne partícips. Sempre hem treballat per l'esperança i no per compadir-nos.

Ja que parlem de política? Com veus la situació que viu el país?

No soc pessimista perquè seria privilegi dels derrotats. Vam fer un intent molt potent el 2017 i no va funcionar. Vam pretendre fer una revolució sense cap ferit, sense cap paper a terra, acabar bé amb tothom i a més guanyar a la primera! L'adversari també juga i si convé, juga brut. No guanyar no vol dir que ens haguem de rendir. Jo era a segona línia, o a tercera. I també havia fet xerrades explicant que la independència ja estava feta, però era per una qüestió d'optimisme i no pas ganes de voler enganyar la gent. No va poder ser i hem de seguir fotent canya. Penso que no se'n treu cap rendiment d'anar insultant-nos els uns als altres.

Brams al Barnasants 2022 Foto: Juan Miguel Morales

Es provoquen ferides que seran el més difícil de guarir?

Bé, diguem que serà difícil tornar a l'àmbit de germanor, pau i amor. Però les revolucions no es guanyen perquè algú s'enfila en un balcó i fa una proclama, perquè quan baixi tot seguirà igual. La proclamació ha de ser l'oficialització d'una cosa que ja existeix *de facto*. La proclamació en si no té cap efecte.

LA BAULA PERDUDA

Enguany, Brams torna als escenaris gràcies a un projecte compartit amb el festival BarnaSants. Com ha anat la cosa?

Ens havia quedat la recança de la gira dels 30 anys. BarnaSants ens va proposar sis o set concerts i vam dir que sí. Potser al final n'hi afegim algun més però la idea és que siguin molt pocs. Ens van plantejar una idea que vam trobar interessant, i era que féssim de pont de connexió

entre les generacions anteriors relacionades amb la cançó i la música popular i l'escena més actual. L'espectacle s'ha plantejat com una baula, perquè el que forja un país és un encadenat de cultura. Si ets baula i aguantas, garanteixes que pervisquin la cultura i la identitat nacionals.

Sentiu que sou aquesta baula?

Som una de les baules, sí. No som l'única del nostre temps, perquè simultàniament n'hi ha hagut moltes més. El país hauria funcionat igual sense nosaltres, això és evident, però hem volgut fer el paper d'enllaç. Ben aviat, amb **Brams** ens vam adonar que era important incorporar referències a poetes i a personatges del país. I també altres elements no tan evidents. Hi ha cançons en què la mètrica i la rima són estructures d'Ausiàs March. Però bé, això ho sé jo i prou perquè els temes no en diuen res. Sempre ens ha agradat jugar amb metàfores perquè la llengua es pot interpretar. Moltes expressions tenen records i enllaços que fan que només els pugui entendre amb la seva complexitat qui la coneix. Amb **Mesclat** cantàvem 'aquell qui no va tramuntar la carena'. Dient això, enllaçàvem amb les "Corrandes d'exili" de Pere Quart i amb tot el que suposava el poema. Això ho fan totes les llengües i totes les cultures.

Mesclat com està? Viu o mort?

En aquest moment, mort. Era un grup molt difícil perquè requeria molt d'esforç. Tots els membres procedim de llocs i de dinàmiques molt diferents. Quan hem pogut actuar, ho hem fet, però ara mateix no cal forçar res. Tenim un dinar pendent des de fa dos anys perquè no trobem el dia. Imagina't fer un disc i una gira!

Has dit que fèieu de baula i que a un costat de la cadena hi havia els cantautors. És el que escoltaves abans de Brams?

Escoltava **Lluís Llach**, **La Trinca** i també **Kortatu**. A casa no hi havia gaire música de cap tipus, de fet no vam tenir tocadiscos gairebé fins que van passar de moda. Escoltàvem música en un casset, i sobretot era **Llach** i **La Trinca**. I també teníem els discos que regalava la Caixa de Manresa. Recordo que n'hi havia un amb una selecció de cantants catalans. Era el que coneixia en aquell temps. I una vegada em vaig comprar un disc d'**Ovidi Montllor** al Mercat dels Encants a Barcelona. Quan vaig arribar a casa i el vaig escoltar, no vaig entendre res. Era un disc bastant difícil, *Crònica d'un temps* (Discophon, 1973). Em va costar entrar-hi.

Fora de l'àmbit musical, els poetes també han estat un referent?

Sí, tinc la impressió que hi ha cultures que tenen una major tendència a musicar els seus poetes, com és el cas de la catalana, la italiana o la francesa, per exemple. Hi ha poetes que ho tenen pràcticament tot musicat. I no per un sol autor, com jo vaig fer amb Guillem de Berguedà, sinó per molts artistes que els han adaptat com ara Miquel Martí i Pol, Joan Salvat-Papasseit, Vicent Andrés Estellés, Pere Quart, Salvador Espriu...

Brams i Àlex Vendrell al Barnasants 2022 Foto: Juan Miguel Morales

I de les generacions posteriors, notes la influència de Brams en algun artista?

Els grups que hi ha actualment ja no són la generació posterior. En canvi, si parlem dels fills i no dels néts crec que hem servit de corretja de transmissió i hem contribuït a divulgar diverses obres. Amb **Mesclat** ja havíem fet versions d'**Ovidi Montllor**, i també en el duet que teníem amb **David Rosell**. I la veritat és que no vam ser nosaltres sols, perquè **Inadaptats** van enregistrar un disc sencer dedicat a l'**Ovidi**. I tant amb **Brams** com amb **Aramateix** hem musicat Martí i Pol.

I pel que fa a la sonoritat? Creus que també sou la baula entre els cantautors i els grups de mestissatge?

No ho sé. Nosaltres vam començar a fer fusió fa molts anys. Només cal escoltar *Aldea global*. *Thematic Park* (Discmedi, 2001)...

OFERTA DE DIÀLEG

Parlem de l'espectacle 'Baula rere baula'. Com seran els concerts?

Recuperem algunes cançons del repertori antic de **Brams**, perquè val la pena tornar a cantar-ne algunes que vam fer fa anys i que parlen del que estem vivint ara mateix. Per exemple "Oferta de diàleg", i altres que pràcticament no havíem tocat en directe.

I no hi haurà cançons mítiques de la vostra primera etapa?

És que els tres últims discos valen molt la pena. De vegades penso que si no haguéssim tornat el 2010 hauria estat una llàstima. Són uns discos que ens van costar molt, però eren les fases d'un discurs que volíem fer: *Oferta de diàleg* (Música Global, 2011), *Anem tancant les portes a la por* (Quimera Records, 2014) i *Demà* (Música Global, 2017). Acompanyaven molt bé el que en aquell moment estava passant en el pla més polític. Als últims discos hi ha gairebé totes les cançons per plantejar el que volem dir. Però esclar, sí que hi posarem alguna cançó de la primera etapa.

Com heu escollit el repertori?

Vam fer una primera selecció, però ens sortien massa cançons. I al final hem deixat les que per mi

són imprescindibles. La meua idea és que hi hagi un discurs de cançó a cançó, tot i que m'he de barallar molt amb el sector més musical dels **Brams**, que voldrien fer un concert només amb criteris musicals. I tenen raó. Si només escoltem la música, el seu ordre és molt millor. Però a mi m'interessa que la gent segueixi el fil de la nostra història, i no anar d'una banda a l'altra. Tot i això, captar l'atenció del públic costa moltíssim, i més si ho fem en un concert a l'aire lliure. A mi m'agrada veure com reacciona la gent. Si no puc veure els ulls dels que ens escolten, ho passo molt malament. Per això, com a mínim sempre demano que les deu primeres files sempre estiguin il·luminades. Si no, no cal que surti. Puc cantar des del camerino?

Hi haurà alguna cançó nova?

No, tret que no hi hagi una sorpresa d'última hora, ara mateix no està prevista. Potser farem algun petit canvi de lletra perquè, tal com deia abans, és molt difícil fer una anàlisi en una cançó sobre algun fet que tingui més de 15 dies. Jo no crec que perdéssim el Procés, però el que certifica la victòria és un entramat de complicitats que tenen poc a veure amb la democràcia i que mai no són gratuïtes. Els moviments dels països són molt lents i ara estem en aquest interval. La bona notícia és que cap dels decebuts s'ha fet espanyol. Està ple de gent desagradable que es dedica a insultar i que no s'adona que està fent feina per a l'enemic. El seu objectiu és la nostra divisió, perquè fomentant-la empitjora les possibilitats de recompondre i avançar. Els traïdors que fan això es queden tranquils, però aquesta satisfacció particular va en contra dels nostres objectius.

Brams amb Joan Isaac i Sílvia Comes al Barnasants 2022 Foto: Juan Miguel Morales

S'ha anunciat que hi haurà col·laboradors a cada concert. Quin paper hi faran?

Cantaran les cançons de **Brams**. Encara ho estem treballant, perquè amb alguns farem duets i a d'altres els deixarem fer... Amb alguns convidats serà molt fàcil, però a tots els demanarem que no vulguin cantar com nosaltres. Voldrem que cadascú porti la cançó al seu terreny, però que siguin conscients que són a un concert de **Brams**.

Per on passarà la gira?

Hi haurà diversos concerts a Catalunya, com ara a Amposta (26 de març) o Girona (2 d'abril); a Mallorca, a Formentera (5 de febrer), al País Valencià, a Catalunya Nord i a l'Alguer. Aquests són els que farem amb BarnaSants i segurament en farem un parell més pel nostre compte. Els col·laboradors no vindran a tots els concerts sinó només al del seu territori.

Hi haurà un disc en directe?

No n'hem parlat, encara, però suposo que sí. Actualment, el material que es fa servir als directes és molt bo i és fàcil gravar per pistes i amb un bon resultat. Abans era molt més complicat. Quan vam gravar el disc *Al Liceu* (Al·leluia Records, 1997) a la Capsa del Prat de Llobregat, Enric Lindo va haver de portar mig estudi en un camió. Ara només hem de portar un ordinador portàtil de més. Per no dir un mòbil? I després cal veure què fem amb la gravació: penjar-la a internet o vendre-la, perquè la gent ja no compra discos!